

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Frąckowiak (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Gminy R.

przeciwko K. K.

o wydanie i z powództwa wzajemnego K. K.

przeciwko Gminie R.

o ustalenie, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 marca 2005 r., zażalenia pozwanej - powódki wzajemnej na postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 16 sierpnia 2004 r., sygn. akt VIII GCa (...), VIII WCK (...)

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 16 sierpnia 2004 r. Sąd Okręgowy w S. odrzucił - w zakresie dotyczącym powództwa głównego - kasację pozwanej i powódki wzajemnej od wyroku tego Sądu z dnia 19 grudnia 2003 r., oddalającego jej apelację. Sąd odwoławczy wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia w zakresie powództwa głównego o wydanie nieruchomości po wygaśnięciu umowy dzierżawy wynosi 112,50 zł, a zatem nie przekracza określonej w art. 392¹ § 1 k.p.c. wartości dziesięciu tysięcy złotych, od której zależy dopuszczalność kasacji. Stwierdził, że o dopuszczalności kasacji decyduje, niezależnie od siebie, wartość przedmiotu zaskarżenia określana odrębnie dla powództwa głównego i dla powództwa wzajemnego i dla każdego z nich musi to być wartość nie niższa od wskazanej w powyższym przepisie. Dlatego, w ocenie

Sądu, dla dopuszczalności kasacji w zakresie powództwa głównego nie ma znaczenia to, iż w zakresie powództwa wzajemnego o ustalenie, że umowa dzierżawy nadal obowiązuje i o nakazanie zawarcia umowy wieczystego użytkowania, wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 21 000 zł.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwana - powódka wzajemna zarzuciła, iż z uwagi na to, że powództwo główne i wzajemne pozostają ze sobą w ścisłym związku, o dopuszczalności kasacji decyduje łączna wartość przedmiotu zaskarżenia dla nich obu, która przekracza 21 000 zł, a zatem kasacja jest dopuszczalna zarówno co do powództwa głównego jak i wzajemnego. Wnosiła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wobec zmiany przepisów kodeksu postępowania cywilnego, na wstępie trzeba wskazać, iż zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98), do rozpoznania zarzutów zażalenia mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie powyższej nowelizacji, to jest przed dniem 6 lutego 2005 r.

Zażalenie nie jest uzasadnione.

Podniesiony w nim argument wskazujący na związek przedmiotowy i podmiotowy obu powództw (głównego i wzajemnego), jako mający uzasadniać konieczność ich łącznego rozpoznania i z tej przyczyny konieczność określania wartości przedmiotu sporu i zaskarżenia jako sumy tych wartości dla obu powództw, nie jest trafny. Każde z tych powództw jest bowiem powództwem odrębnym, choć niewątpliwie muszą pozostawać ze sobą w związku albo nadawać się do potrącenia, jeśli wniesienie powództwa wzajemnego ma być w ogóle dopuszczalne, o czym wprost stanowi art. 204 § 1 k.p.c. To zatem, że roszczenia objęte powództwem głównym i wzajemnym pozostają ze sobą w związku, decyduje tylko o dopuszczalności zgłoszenia roszczenia jako powództwa wzajemnego, nie odbiera im natomiast samodzielności. Powództwo wzajemne jest roszczeniem, które zawsze może być dochodzone odrębnie, jako samodzielne powództwo, zaś celem uregulowania zawartego w art. 204 k.p.c. jest łączne rozpoznanie obu związanych ze sobą spraw, aby zapobiec odmiennej ocenie tego samego stanu faktycznego przez różne sądy oraz ułatwić stronom dochodzenie roszczeń i przyspieszyć ich rozpoznanie. W razie wniesienia powództwa wzajemnego w sprawie dochodzi wprawdzie do szczególnej kumulacji roszczeń, niemniej powództwo

wzajemne pozostaje samodzielnym powództwem a zatem przez łączne rozpoznanie obu powództw nie tracą one swojej procesowej odrębności (porównaj między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2004 r. I CZ 13/04, nie publ.). Dlatego brak podstaw prawnych do sumowania wartości przedmiotu sporu i przedmiotu zaskarżenia obu tych powództw i w konsekwencji brak podstaw do sumowania wartości przedmiotu zaskarżenia kasacyjnego powództwa głównego i wzajemnego. Z tych przyczyn o dopuszczalności kasacji ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (art. 393¹ § 1 k.p.c.) decyduje wartość liczona osobno dla każdego z tych powództw (porównaj między innymi orzeczenie wskazane wyżej oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 1998 r. II CZ 120/98, nie publ. i z dnia 23 maja 1997 r., I PZ 21/97, OSNAPiUS 1998, nr 4, poz. 126).

Wobec tego, że w rozpoznawanej sprawie wartość przedmiotu zaskarżenia w zakresie powództwa głównego, liczona według zasad art. 23 k.p.c., nie przekracza dziesięciu tysięcy złotych, prawidłowo Sąd Okręgowy zaskarżonym postanowieniem odrzucił kasację pozwanej - powódki wzajemnej w tym zakresie, do czego zobowiązywał go przepis art. 393⁵ w zw. z art. 393¹ § 1 k.p.c.

Mając to na uwadze Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.